

Přístupy k žákům s nápadným,
resp. rušivým chováním.

Vyrušování, neposlušnost a odmítání
spolupráce.

PaedDr. Jana Škrabánková, Ph.D.

Kdo je problémový žák?

- **Žák, který vyrušuje při hodině**
  - je neklidný, neposedný, nedokáže se soustředit
  - je konfliktní
  - je provokující
  - je agresivní
- **Žák, který odmítá spolupracovat**
  - tato situace může mít mnoho různých podob, např.
  - odmítá jít k tabuli
  - odmítá vypracovat cvičení
  - odmítá spolupracovat, nosit pomůcky
  - je při vyučování pasivní

Příčiny problémového chování žáka

- **Ekonomické, sociální a psychologické aspekty**
  - krize rodiny, nestabilita rodinných vztahů
  - nefunkční společenské prostředí
  - malá náročnost rodiny na povinnosti dítěte (odmítají stanovená pravidla a požadavky učitelů)

Příčiny problémového chování žáka

- **Období dospívání (fyzické, psychické i sociální proměny žáka)**
- Změna vztahu k rodičům
  - dva protichůdné aspekty:
    - potřeba být závislý
    - potřeba oddělit se od rodiny, provázená popřením hodnot, které vyznávají rodiče
  - **Nápor emocí řeší dospívající často agresivními reakcemi a provokacemi**

Příčiny problémového chování žáka

- **Neuspokojivý školní život**

- mimo školu žijí mladí lidé v prostředí plném zvuků, obrazů, pohybu, ve světě více duševně-smyslovém než rozumovém
- škola málo počítá se životními zkušenostmi žáků
- škola upřednostňuje intelektuální disciplíny („sezení v lavicích“)
- škola skýtá překážky v podobě špatných známek
- žáci (a také někteří rodiče) se obávají neúspěchu

Příčiny problémového chování žáka

- **Žáci mají často pocit:**
  - že nemají dostatečné právo vyjadřovat se k některým věcem. Jediný slovní projev, který učitel toleruje, je často pouze ten, ke kterému žák vyzve
  - že je učitelé neberou vážně, že se musí podřizovat autoritě a nedostává se jim jako jedincům patřičné pozornosti
  - že musí strpět vzdělávání, které je jim vnucováno

Příčiny vzniku nekázně

- **Pedagog**

- hovoří monotónně, nezajímavě
- setrvává dlouho u jednoho tématu nebo metody
- nekontroluje a průběžně nehodnotí činnost žáků
- hodina nemá spád a jasnou organizaci, žáci se nudí nebo neví, co mají dělat
- úzkost učitele v náročných situacích

Přístup učitelů k problémovým žákům

- Přijetí
- Tělesný postoj
- Úsměv
- Překonání odstupů
- Respekt vůči žákovi
- Potřeba být k dispozici
- Uvolnění
- Osobní vztah
- Nutnost zachovat klid

Učitel se může setkat také s problémovou třídou

- PROJEVY
  - hluk ve třídě
  - neochota k práci
  - pasivita

Prevence problémového chování ve třídě

- jasně sdělené požadavky na chování a práci žáků
- dostatek času věnovaného vysvětlení toho, co je ve třídě přijatelné a co nepřijatelné
- jasná struktura vyučování
- předvídatelnost a důslednost v jednání učitele

Prevence problémového chování ve třídě

- častý nácvik žádoucího chování, názorné předvádění správného postupu při plnění rutinních úkolů
- příležitostné opakování požadavků a pravidel
- jasně a spravedlivě stanovené důsledky nežádoucího chování
- důslednost při dovedení práce do konce

Prevence problémového chování ve třídě

- učitelovo porozumění, pružnost, trpělivost
- předcházení problémům preventivními taktikami
- učitelova pomoc na individuální úrovni
- **Žáci se v prostředí své třídy potřebují cítit bezpečně a zároveň musí vědět, co se od nich očekává jak z hlediska učení, tak z hlediska chování.**

Úspěšné strategie učitele - shrnutí

- Tempo výuky přizpůsobit žákům, vycházet z jejich úrovně
- Využívat individuální přístup k žákům
- Používat různé metody výuky
- Podporovat vzájemnou pomoc žáků
- Přenechat žákům určitou zodpovědnost
- Brát v úvahu potřeby žáků
- Nabízet žákům osobní pomoc